

2013. március 14.

SAJTÓANYAG

FELMÉRÉS KÉSZÜLT A MAGYAROK UTAZÁSI SZOKÁSAIRÓL

A Magyar Turizmus Zrt. megbízásából kétévente készül reprezentatív felmérés a magyarok utazási szokásairól. A 2012 decemberében lezajlott legfrissebb kutatás három témakörre fókuszál: a vizsgálatot megelőző 12 hónap egynapos utazásaira, a többnapos utazásokra és a főutazásokra. Az eredmények szerint a felmérést megelőző egy év során a magyar háztartások 63,1%-a vett részt többnapos utazáson. Az utazó háztartások körében 2010-hez képest kissé tovább nőtt a belföldön (is) utazók aránya, elérve a 86,3%-ot. Ezek a háztartások legnagyobb arányban a Balatont keresték fel. A belföldi többnapos utazások között az 1–3 éjszakásak domináltak. A belföldi utazásokkal kapcsolatos tájékozódásban első helyen áll az internet.

A KUTATÁS LEGFONTOSABB MEGÁLLAPÍTÁSAI:

- 2011. november és 2012. december között a magyar háztartások 63,1%-a vett részt többnapos utazáson, amelyek során a legnagyobb arányban belföldi úti célokat kerestek fel.
- Belföldi utazáson a megkérdezett háztartások 54,4%-a vett részt, a vizsgált időszakban átlagosan 3,65 alkalommal.
- Belföldön az 1–3 éjszakás utazások a leggyakoribbak (a belföldi utazások 69,3%-a). A hosszabb (négy vagy annál több éjszakás) belföldi utazás elmaradását a leggyakrabban anyagi okokkal (38,0%), illetve időhiánnyal (20,3%) indokolták a válaszadó háztartások. A kizárólag külföldi utazáson részt vevő háztartások három legfontosabb indoka a belföldi utazás elmaradására az volt, hogy a felkeresett úti cél természeti és kulturális értékei, látnivalói nem találhatóak meg belföldön; hogy külföldön a megszokottól eltérő a környezet; és hogy ismeretlen úti célt akartak felkeresni.
- A belföldi utazások negyede (25,1%) a Balaton turisztikai régióba irányult. A Budapest–Közép-Dunavidék turisztikai régió az utazások 19,3%-ának volt célterülete, a harmadik legnépszerűbb régió a Nyugat-Dunántúl volt (18,6%). A magyar háztartások utazásait tekintve a belföldi utazások a meghatározók: a kilencből nyolc régió ért el nagyobb részesedést az utazásokból, mint a legnépszerűbb külföldi desztináció, Ausztria.
- A belföldi utazások legnagyobb arányban (az utazások 38,9%-a) a július–augusztusi főszezonra estek. A rövidebb (1–3 éjszakás) utazások esetében a nyár mellett a májusnak és az őszi (szeptember, október) időszaknak is fontos szerep jutott.
- A hosszú hétvégék szerepe különösen márciusban és októberben volt jelentős.
- A Balaton és a Tisza-tó esetében – érthetően – dominált a vízparti utazás, üdülés motiváció, a többi régió esetében a rokonok és ismerősök meglátogatása volt az elsődleges cél. Az egészségturizmus (wellness és gyógykezelés) motivációt összesen 11,7% említette az utazás legfontosabb indokaként.
- A belföldi utazások 65,3%-ában ingyenes szállást vettek igénybe a megkérdezett háztartások, a fizetős szálláshelyek közül a szállodák a legnépszerűbbek.
- Jelentős a korábbi élmények szerepe: a belföldi úti cél iránti érdeklődést – összhangban a fő motivációval – elsősorban a rokonoktól, barátoktól kapott meghívás (52,5%), keltette fel. Emellett igen jelentős a saját vagy ismerőseink korábbi élménye, ezt jelzi a saját korábbi kedvező tapasztalat 41,9%-os és az ajánlás 25,0%-os említési gyakorisága.

A válaszadók több mint negyedének (28,2%) az interneten talált információk keltették fel érdeklődését.

- A belföldi utazáson részt vevő háztartások 45,7%-a sem az utazás előtt, sem az utazás közben nem szokott turisztikai információt gyűjteni. (Érdekességképpen megjegyezzük, hogy a rokonok, barátok felkeresése motivációval utazók aránya közel ugyanennyi, 42,1%.) Az információt gyűjtők körében azonban igen jelentős az internetes forrásokat használók aránya. A felmérésbe bevont háztartások közel fele (49,2%) információ gyűjtésére, 17,7%-a foglalásra, 7,4%-a fizetésre is használja az internetet egy-egy belföldi utazás megtervezésekor.
- 2011. december és 2012. november között többnapos külföldi utazáson a megkérdezett háztartások 24,7%-a vett részt.
- A külföldi utazások 15,4%-ának Ausztria volt az úti célja. Romániába a külföldi utazások 13,9%-a, Olaszországba 10,8%-a irányult. Az utazások 8,8%-a volt Európán kívüli.
- A külföldi utazások 56,6%-a 4–7 éjszakás, 19,6%-a 1–3 éjszakás volt. Egyhetesnél hosszabb a külföldi utazások 23,9%-a, ezen belül kéthetesnél hosszabb 6,2%-uk volt. A külföldi utazások során a megkérdezett háztartások 70,9%-a fizetős szálláshelyet vett igénybe.
- A felmérést megelőző egy évben a megkérdezett háztartások 44,4%-ában, az utazáson egyáltalán részt vevő háztartások 70,4%-ában fordult elő főutazás. A főutazások 60,7%-a belföldi, 39,3%-a külföldi volt.
- A belföldi főutazások legkedveltebb úti célja (42,8%-os említési gyakorisággal) a Balaton volt.
- A belföldi főutazások esetében az úti cél kiválasztásában elsődleges a természeti adottságok és a korábbi jó élmények szerepe. A belföldi főutazáson részt vevők 74,6%-a járt már korábban főutazása helyszínén.
- A belföldi főutazások közel negyede nem a főszezonban történt. Az utazás során 61,9%-ban fizetős szálláshelyet vettek igénybe. Az utazások 91,6%-át önállóan szervezték a résztvevők. A belföldi főutazások leggyakrabban említett fő motivációja a vízparti üdülés (39,4%) volt.
- A külföldi főutazások esetében az úti célok kiválasztásában a természeti adottságok mellett jelentős a kulturális látnivalók szerepe is.
- A belföldi és a külföldi főutazásokkal egyaránt nagyon elégedettek voltak a megkérdezettek.
- 2011. november és 2012. december között a magyar háztartások 73,3%-a vett részt egynapos utazáson, belföldi egynapos utazáson a megkérdezett háztartások 72,6%-a, külföldi egynapos utazáson a megkérdezett háztartások 11,5%-a járt. Az egynapos utazások körülbelül fele (52,5%-a) nem tartozott a szokásos életvitelhez. Ezen kifejezetten turisztikai célú utazások zöme belföldre irányult. Az egynapos utazások esetében nincs „főszezon”, minden hónap szerepe jelentős.
- A kikapcsolódást jelentő szabadidős tevékenységek sorát a családdal töltött idő vezeti, de jelentős a művelődés, a kulturális programok szerepe is. A kirándulás a 6., az utazás a 7. helyen áll – ám a turizmus az előbbi motivációkra is építhet.

A FELMÉRÉS RÉSZLETES EREDMÉNYEI

TÖBBNAPOS UTAZÁSOK

➤ **A magyar háztartások 63,1%-a vett részt (többnapos) utazáson¹**

2011 decembere és 2012 novembere között a magyar háztartások 63,1%-a vett részt utazáson, átlagosan 3,35 alkalommal. Minél magasabb a háztartást képviselő válaszadó iskolai végzettsége, minél jobb a háztartás anyagi helyzete, annál valószínűbb, hogy a háztartásban előfordult utazás a vizsgált év során.

Azok, akik nem vettek részt utazáson, többségükben (68,1%) anyagi okokra hivatkoztak, amelyet az egészségügyi okok (26,3%) követtek. Családi okra 22,3%, időhiányra 21,0%, életkorra 16,2% hivatkozott.

Az utazó háztartások 86,3%-a vett részt belföldi utazáson: 60,9% csak belföldön, 25,4% pedig belföldön és külföldön is járt. Csak külföldre 13,7% utazott.

BELFÖLDI UTAZÁSOK

➤ **Belföldi utazáson a megkérdezett háztartások 54,4%-a vett részt**

Belföldi utazáson a megkérdezett háztartások 54,4%-a vett részt, a vizsgált időszakban átlagosan 3,65 alkalommal. Belföldi utazáson az átlagosnál magasabb arányban vettek részt a háromfős, a két aktív keresővel rendelkező, az átlagos jövedelmű, az egyéb város kategóriába tartozó településen, illetve a Közép-Magyarország tervezési statisztikai régióban található háztartások.

Egy belföldön utazó magyar háztartás a vizsgált időszakban átlagosan 3,18 alkalommal tett belföldi utazást. Az összes magyar háztartásra vetítve ez azt jelenti, hogy a magyar háztartások átlagosan 1,73 többnapos utazáson vettek részt.

Egy-egy háztartásból jellemzően többen utaztak együtt. A résztvevők átlagos száma a Dél-Alföld (2,35) régiót felkeresők körében volt a legmagasabb, és az Észak-Alföld (1,38) régió esetében a legalacsonyabb.

➤ **Belföldön az 1–3 éjszakás utazások a leggyakoribbak**

A belföldi utazások között az 1–3 éjszakásak, azaz – feltehetőleg – a hétvégi utazások domináltak (69,3%). 21,2%-ot tettek ki a 4–6 éjszakás, 2,9%-ot az egyhetes utazások, egy hétnél tovább a belföldi utazások 6,7%-a tartott. A belföldi utazások átlagos hossza 3,41 éjszaka volt.

A hosszabb (négy vagy annál több éjszakás) belföldi utazás elmaradását a leggyakrabban anyagi okokkal (38,0%), illetve időhiánnyal (20,3%) indokolták a válaszadó háztartások. A harmadik legtöbbször említett gátló tényező, hogy korlátozott anyagi lehetőségeik miatt – ha már utazásra költenek – inkább külföldre utaznak (16,1%), a negyedik ok pedig az, hogy munkahelyi kötelezettségből és egyéb elfoglaltságból adódó időhiány miatt nem tudtak belföldön hosszabban utazni.

A kizárólag külföldi utazáson részt vevő háztartások három legfontosabb indoka az volt, hogy a felkeresett úti cél természeti és kulturális értékei, látnivalói nem találhatóak meg belföldön; hogy külföldön a megszokottól eltérő a környezet; és hogy ismeretlen úti célt akartak felkeresni.

¹ Az utazás a lakóhelyen kívüli településre történő olyan helyváltoztatás, amelynek során a háztartás valamely tagja *legalább egy éjszakát* távol töltött otthonától, és amelynek célja nem napi vagy rendszeres munkavégzés, illetve tanulás volt. Ezért utazás alatt a többnapos utazásokat értjük.

➤ A legnépszerűbb úti cél a Balaton

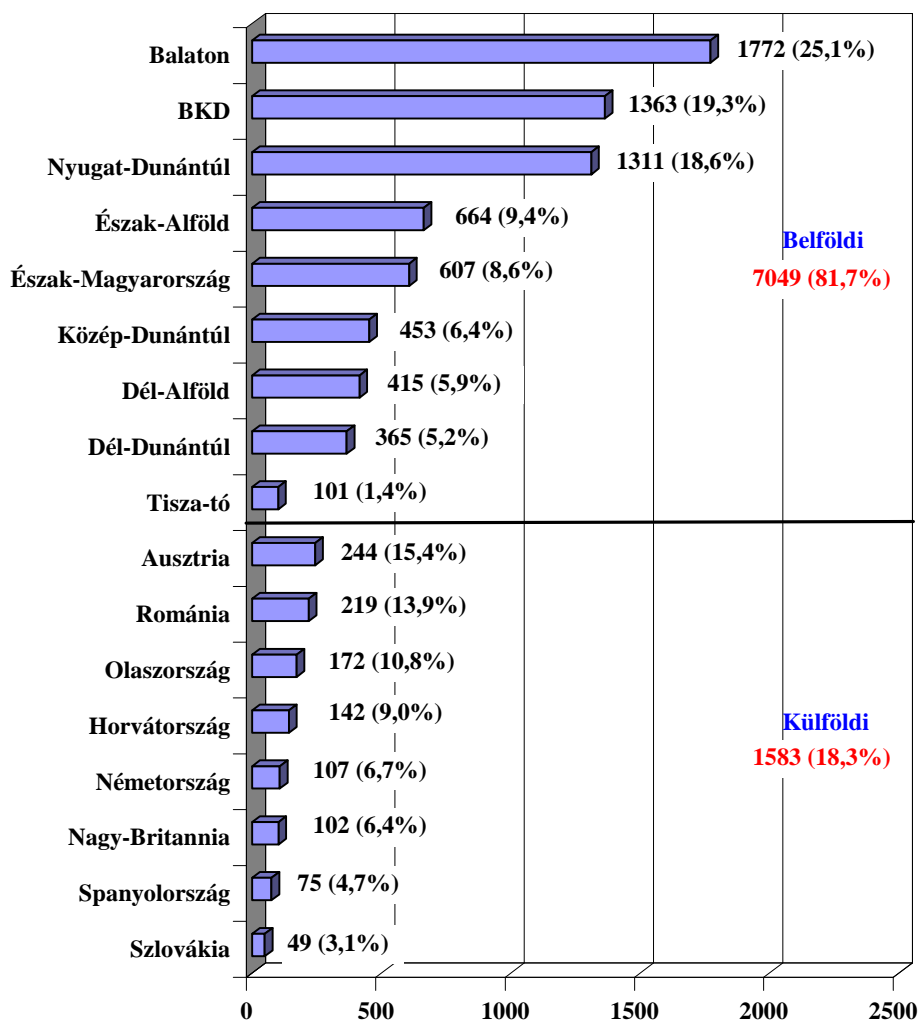
A belföldön utazó háztartások legnagyobb arányban (32,6%) a Balaton turisztikai régiót keresték fel. A második helyen a Budapest–Közép-Dunavidék (15,5%), a harmadik helyen az Észak-Magyarország (10,6%) turisztikai régió áll. A legkevesebben (2,7%) a Tisza-tó régióban jártak.

Az utazások száma felől megközelítve azt látjuk, hogy a belföldi utazások egynegyede (25,1%) a Balaton turisztikai régióba irányult. A Budapest–Közép-Dunavidék turisztikai régió az utazások 19,3%-ának volt célterülete, a harmadik legnépszerűbb régió Nyugat-Dunántúl volt (18,6%). A Tisza-tó régiót az utazások 1,4%-ában választották. Mint az 1. ábrán látható, a magyar háztartások utazásait tekintve a belföldi utazások a meghatározók: a Tisza-tó, azaz a legkisebb turisztikai régió az egyetlen, amely kisebb részesedést ért el a magyar háztartások 2011. november és 2012. december közötti utazásaiból, mint a legnépszerűbb külföldi desztináció, Ausztria.

Az utazás időtartama alapján szignifikáns eltérés mutatható ki az egyes régiók népszerűsége között. Az 1–3 éjszakás utazások rangsorában a Nyugat-Dunántúl, az ennél hosszabb utazások esetében pedig a Balaton turisztikai régió bizonyult a legnépszerűbbnek.

1. ábra

A magyar háztartások legnépszerűbb úti céljai a többnapos utazások során*

*Az utazások száma az összes magyar háztartásra vetítve, ezer utazás, részesedés az összes belföldi, illetve az összes külföldi utazásból. BKD = Budapest–Közép-Dunavidék.

➤ **Továbbra is július és augusztus a belföldi utazások főszezonja**

A belföldi utazások legnagyobb arányban (az utazások 38,9%-a) a július–augusztusi főszezonra estek. A téli hónapokban nagyon ritkán (összesen 10,4%) vettek részt többnapos belföldi utazáson a háztartások – ebben az időszakban az év végi utazások népszerűek –, ugyanakkor a júniusi (11,4%), illetve az őszi (szeptember–október) utazások aránya (13,9%) is magasnak tekinthető. A téli hónapoknak elsősorban az Észak-Alföld, a Nyugat-Dunántúl és a Dél-Dunántúl turisztikai régiók életében van fontos szerepe. A tavasz szerepe a Dél-Alföld és a Nyugat-Dunántúl turisztikai régiók esetében átlag feletti. A nyár a Balaton és a Tisza-tó évszaka. Az őszi különösen a Budapest–Közép-Dunavidék turisztikai régió életében fontos.

A 4 vagy ennél több éjszakás utazások elsősorban a nyári hónapokra koncentrálódnak. A rövidebb (1–3 éjszakás) utazások esetében a nyár mellett a májusnak és az őszi (szeptember, október) időszaknak is fontos szerep jut.

➤ **A hosszú hétvégék szerepe különösen márciusban és októberben jelentős**

Kutatási eredményeink szerint a belföldi utazások 13,6%-a érintette valamelyik hosszú hétvégét, a március 15-i és október 23-i hosszú hétvégén kimondottan nagy volt az utazási kedv. A hosszú hétvégék ugyanakkor alapvetően nem befolyásolták az utazások hosszát. Tapasztalataink szerint a vizsgálatba bevont háztartások elsősorban az Észak-Magyarország, a Dél-Alföld, a Nyugat-Dunántúl és a Balaton turisztikai régiókat keresték fel a hosszú hétvégét érintő utazásaik alkalmával.

➤ **A rokonok és ismerősök meglátogatása mellett a vízpartoké a főszerep**

A belföldi utazáson részt vevő háztartások motivációi között a rokonok és ismerősök felkeresése volt a legfontosabb: a háztartások által megtett utazások 42,1%-ának ez volt a fő célja. Vízparti pihenés a belföldi utazások 17,6%-ának, az egészségmegőrzés (wellness) 8,1%-ának volt a motivációja. Az első három helyen található cél együttesen a háztartások által említett utazások 67,8%-át képviselte. Az egészségturizmus (wellness és gyógykezelés) együttesen 11,7%-ot tett ki.

A Balaton és a Tisza-tó esetében dominált a vízparti utazás, üdülés motiváció, a többi régió esetében a rokonok és ismerősök meglátogatása volt az elsődleges cél. A városlátogatás a Nyugat-Dunántúl és a Dél-Alföld régióban, az egészségmegőrzés céljából tett utazás a Nyugat-Dunántúl, a hegyvidéki utazás az Észak-Magyarország, a nyaraló felkeresése a Közép-Dunántúl és a Balaton régió esetében volt az átlagnál jelentősebb motivációs tényező. Leginkább a hegyvidéki utazás, az egészségmegőrzés, a rokonlátogatás és a nyaraló felkeresése „évszak-független”.

➤ **A fizetős szálláshelyek közül a szállodák a legnépszerűbbek**

A belföldi utazások 65,3%-ában ingyenes szállást vettek igénybe a megkérdezett háztartások: 50,9% ingyenes magánszálláson szállt meg, 13,1% saját nyaralójában, második otthonában lakott, 1,0% vállalati üdülőt, míg 0,3% vadkempinget választott szálláshelyül. A fizetős szálláshelyek közül a szálloda (amit az utazások 9,1%-ában vettek igénybe) és az apartman (6,0%) volt a legnépszerűbb. Az 1–3 éjszakás utazások esetében az ingyenes magánszállás jelentősége jóval átlag feletti (58,2%), míg a 4 vagy annál több éjszakás utazás esetében a magánszállásnak szignifikánsan kisebb (34,6%) szerepe van.

➤ **Széchenyi Pihenőkártyát kissé nagyobb arányban használtak, mint Üdülési Csekket**

A vizsgált időszakban az utazó háztartások 7,2%-a használt utazása során Üdülési Csekket. Ennél kissé nagyobb arányban vettek igénybe SZÉP kártyát: az utazáson részt vevő háztartások 8,8%-a egyenlített ki számláját részben vagy egészben SZÉP kártyával. A magyar háztartásokra vetítve ez 7,1%-os arányt jelent. A felmérés keretében arra kértük a SZÉP kártyát igénybe vevő

háztartásokat, hogy a kártyával való elégedettségüket ötfokozatú skálán értékeljék. Mind az átlagérték (4,49), mind a válaszok megoszlása azt bizonyítja, hogy a SZÉP kártyát használók nagyon elégedettek voltak a kártyával.²

➤ **Jelentős a korábbi élmények szerepe az utazási döntésben**

A 2012-es utazások során a belföldi úti cél iránti érdeklődést – összhangban a fő motivációval – elsősorban a rokonoktól, barátoktól kapott meghívás (52,5%), keltette fel. Emellett igen jelentős a saját vagy ismerőseink korábbi élménye, ezt jelzi a saját korábbi kedvező tapasztalat 41,9%-os és az ajánlás 25,0%-os említési gyakorisága. A médiának és az egyéb csatornáknak (hirdetés, Tourinform iroda, utazási kiállítás, prospektus, utazási iroda ajánlása) lényegesen kisebb szerepük volt. A válaszadók több mint negyedének (28,2%) az interneten talált információk, ezen belül is valamelyik honlapon talált hír, kép (13,6%) keltette fel érdeklődését.

A belföldi utazások esetében a rövid (1–3 napos) utazásokról a háztartások 43,1%-a az utazást megelőző két hétben hozta meg döntését, ezen belül 13,3% csupán néhány nappal korábban, 29,8% pedig 1-2 héttel az utazás előtt döntött. Az ennél hosszabb belföldi utakról előbb határoznak: 31,8% egy-két hónappal, 12,0% pedig 3–6 hónappal az utazást megelőzően.

➤ **A belföldi utazások tervezéséhez a megkérdezett háztartások fele használja az internetet**

A belföldi utazáson részt vevő háztartások 45,7%-a sem az utazás előtt, sem az utazás közben nem szokott turisztikai információt gyűjteni (ez is összefüggésben lehet azzal, hogy a rokonok, barátok felkeresése motivációval utazók aránya közel ugyanilyen magas). Csak az utazás előtt 34,7%, csak az utazás alatt 2,0%, az utazás előtt és közben is pedig az utazó háztartások 17,6%-a szokott tájékozódni. Azok, akik nemcsak belföldön, hanem külföldön is jártak, lényegesen magasabb arányban gyűjtenek turisztikai információt, mint azok, akik csak belföldön voltak.

Általában (tehát nem a vizsgált konkrét utazások során) egy-egy belföldi utazás megtervezésekor a háztartások fele (50,5%) veszi igénybe az internetet. A felmérésbe bevont háztartások közel fele (49,2%) információ gyűjtésére, 17,7%-a foglalásra, 7,4%-a fizetésre is használja az internetet.

KÜLFÖLDI UTAZÁSOK

➤ **A magyar háztartások 24,7%-a vett részt (többnapos) külföldi utazáson**

2011 decembere és 2012 novembere között többnapos külföldi utazáson a megkérdezett háztartások 24,7%-a, az utazáson részt vevő háztartások 39,1%-a vett részt. Utóbbiak közül csak külföldi utazáson 13,8%, külföldi és belföldi utazáson 25,3% járt.

A külföldi utazások 15,4%-ának Ausztria volt az úti célja. Romániába a külföldi utazások 13,9%-a, Olaszországba 10,8%-a irányult. Az utazások 8,8%-a volt Európán kívüli (1. ábra).

A külföldi utazások többségére (50,1%) a nyári hónapokban került sor. Az utószezon szerepe jelentős (16,5%) volt, de az elő- és a téli szezonban már jóval kevesebb külföldi utazást szerveztek.

A külföldi utazások 12,7%-a érintette valamelyik hosszú hétvégét. Ez az arány közel azonos a belföldi hosszú hétvégékre eső utazásokkal. A március 15-i és az október 23-i hosszú hétvégén kimondottan magas volt az utazási kedv. A belföldi és külföldi utazások között nem volt nagyságrendi eltérés a hosszú hétvégét érintő utazások tekintetében.

---

² Az adatok értékelésénél feltétlenül figyelembe kell venni az alacsony elemszámot, a SZÉP kártyával való elégedettségéről 71 személy mondott véleményt.

A külföldi utazások között a (hozzávetőleg) egyhetes utazások domináltak, az utak 56,6%-a 4–7 éjszakás volt. 1–3 éjszakát, azaz – feltehetőleg – egy hétvégét az utak 19,6%-a tett ki. Egyhetesnél hosszabb a külföldi utazások 23,9%-a, ezen belül kéthetesnél hosszabb 6,2%-uk volt. A külföldi utazások átlagos hossza így csaknem elérte a 8 éjszakát. Míg Spanyolországba és Németországba inkább két hétre utaztak a vizsgált időszakban a háztartások, a többi frekventált úti cél esetében – Szlovákiát leszámítva – zömében az egyhetes utazások voltak a meghatározók.

A külföldi utazások motivációi között a vízparti kirándulás, üdülés volt a legnépszerűbb, az utak 24,3%-ának ez volt a motivációja. Az utazások 20,7%-ának rokonlátogatás, 17,1%-ának városlátogatás, 9,7%-ának hegyvidéki utazás, 9,5%-ának pedig sportolás volt a fő célja. Ez az öt motiváció együtt a külföldi utazások 81,2%-át jellemezte.

A külföldi utazások során a megkérdezett háztartások 70,9%-a fizetős szálláshelyet vett igénybe. A fizetős szálláshelyek között a legnépszerűbb szállástípus a szálloda (31,3%), ezen belül is a háromcsillagos kategória volt.

➤ **A külföldi kapcsolatok és tapasztalatok szerepe az úti cél kiválasztásában**

Mivel feltételezésünk szerint a külföldi kapcsolatok és tapasztalatok bizonyos mértékig befolyásolják a külföldi, illetve belföldi utazásokkal kapcsolatos attitűdöket és viselkedést, a kutatás kiterjedt arra is, hogy a külföldön élő rokonok, továbbá a külföldi tanulás, munkavállalás mennyiben befolyásolja az utazásokat.

A válaszadók 16,5%-ának van olyan rokona külföldön, aki az adott ország állampolgára, 5,8%-ának pedig olyan hozzátartozója él külföldön, aki nem állampolgára az adott országnak. Munkavégzés céljából, átmenetileg külföldön tartózkodó családtagról a megkérdezettek tizede (10,5%), átmenetileg kint tanuló rokonról 2,0%-a számolt be.

A háztartást képviselő személyek saját utazásainak vizsgálatából megállapítható, hogy azok, akik külföldi kapcsolattal rendelkeztek, kimutathatóan magasabb arányban vettek részt külföldi többnapos utazáson, a korábbi külföldi tanulás, munkavállalás azonban nem befolyásolta a külföldi utazásokat.³

---

³ Az adatok értékelésénél itt is figyelembe kell venni az alacsony elemszámot.

FŐUTAZÁSOK

➤ **A főutazások 60,7%-a belföldi, 39,3%-a külföldi volt**

2011. december eleje és 2012. november vége között a megkérdezett háztartások 44,4%-ában, az utazáson egyáltalán részt vevő háztartások 70,4%-ában fordult elő főutazás.⁴ (Az utazáson részt vevő háztartások 29,6%-a egyik utazását sem minősítette főutazásnak.) A főutazások 60,7%-a belföldi, 39,3%-a külföldi volt.

Belföldi főutazáson a megkérdezett háztartások 27,0%-a, külföldi főutazáson 17,4-uk járt. Akinek van külföldön élő családtagja, rokona, illetve aki tanult, dolgozott a felmérést megelőző három évben külföldön, az átlagosnál magasabb arányban vett részt külföldi főutazáson.⁵ A vizsgált időszakban tett főutazások közel negyede csupán 1–3 éjszakás, valamivel több mint háromnegyede legalább 4 éjszakás volt.

BELFÖLDI FŐUTAZÁSOK

➤ **A belföldi főutazások legkedveltebb úti célja a Balaton**

A belföldi főutazások résztvevői közül legtöbben a vizsgált időszakban a Balaton turisztikai régiót részesítették előnyben, a hazai főutazások 42,8%-ának ez volt az úti célja. A második leggyakrabban felkeresett úti cél Észak-Magyarország volt, az utazások 13,2%-ával, a harmadik a Budapest–Közép-Dunavidék régió, 10,9%-kal. A rövidebb (1–3 éjszakás) és a hosszabb (legalább 4 éjszakás) belföldi főutazások elsődleges úti célja egyaránt a Balaton volt, a rövidebb utazások harmada (34,8%), a hosszabb utak közel fele (46,8%) ide irányult.

➤ **Az úti cél kiválasztásában elsődleges a természeti adottságok és a korábbi jó élmények szerepe**

A főutazások esetében azt is megvizsgáltuk, hogy mely tényezők játszottak döntő szerepet a desztinációválasztásban. A belföldön tett főutazások úti céljának kiválasztásakor a leggyakrabban említett szempontok az úti cél kedvező természeti adottságai, látnivalói (40,0%), a korábbi kedvező tapasztalat (34,5%), a kedvező ár-érték arány (29,3%) és az úti cél kulturális adottságai, látnivalói (25,2%) voltak. Fontos szempontnak bizonyult az utazás kedvező ára (21,6%), az ott lakó vagy ott járt rokon, barát, ismerős (21,0%) léte, a rokonok, barátok ismerősök ajánlásai (18,9%), valamint az érdekes programok az utazás helyszínén (18,3%).

A belföldi főutazáson részt vevők 74,6%-a járt már korábban főutazása helyszínén. A Közép-Dunántúl települései voltak leginkább az „újonnan felfedezettek”, ott az érintett válaszadók 42,2%-a járt korábban.

➤ **A belföldi főutazások közel negyede nem a főszezonban történt**

A legtöbben (36,6%) augusztusban vettek részt az év legfontosabb utazásán. Júliusban utazott további 31,2%, júniusban 9,2%. A válaszadók közel negyede (23,0%) nem a nyári hónapokban volt belföldi főutazáson. Az utószezon vonatkozásában szeptember érdemel említést, ekkor tették a belföldi főutazások 5,3%-át. Feltehetően a novemberi hosszú hétvége miatt a legfontosabbnak nevezett utazások 4,5%-a erre a hónapra esett.

A válaszadók átlagosan 5,23 éjszakát töltöttek otthonuktól távol belföldi főutazásuk során. A belföldi főutazások 32,9%-a az 1–3 éjszakás kategóriába tartozott, a legtöbb belföldi főutazás (18,2%) hároméjszakás volt.

⁴ A főutazás olyan utazás, amelyet a háztartás az utazásai közül a legfontosabbnak tekint, és amelyen a nem egyszemélyes háztartásból legalább ketten részt vettek.

⁵ Az alacsony elemszám miatt a közölt adatok csak tájékoztató jellegűek.

➤ **A belföldi fűtazások 61,9%-ában fizetős szálláshelyet vettek igénybe**

A belföldi fűtazások 38,1%-ában az igénybe vett szálláshely ingyenes volt: 28,5% ingyenes rokon, baráti szállást vett igénybe, 6,3% saját telkére, nyaralójába ment, 3,3% vállalati üdülőben pihent. A fizetős szálláshelyek közül a szálloda (20,4%) volt a legnépszerűbb, majd az apartman (12,8%), a fizetős magánszállás (10,0%) és a panzió (9,9%) következett a sorban.

A belföldi fűtazások során a válaszadók 38,6%-a vett igénybe a szálláshoz kapcsolódóan (kereskedelmi) ellátást, étkezést. Teljes ellátást a megkérdezettek 8,8%-a választott, félpanziót 19,7%-uk kért. 69,4% étkezett az utazás során legalább egyszer vendéglátóhelyen az előre befizetett étkezéssel együtt. A vendéglátóhelyen étkezők jellemzően (40,9%) naponta egyszer ettek ott. A belföldi fűtazáson részt vevők ötöde (24,5%) naponta többször étkezett vendéglátóhelyen, 15,8%-uk 2-3 naponta vette igénybe vendéglátóhely szolgáltatását.

Az utazások 91,6%-át önállóan szervezték a résztvevők. 3,0% esetében vett részt a szervezésben utazási iroda is, 5,4%-ot pedig egyéb intézmény (iskola, klub stb.) szervezett. A legalább 4 éjszakás utaknál valamivel alacsonyabb, 89,1% volt az önálló szervezés aránya.

➤ **A belföldi fűtazások leggyakrabban említett fő motivációja a vízparti üdülés (39,4%) volt**

Ezt az egészségturizmusban történő részvétel követte, 20,8%-kal (ezen belül: gyógykezelés 5,6%, wellness 15,2%). A harmadik helyen az ismerősök, rokonok meglátogatása (16,6%) áll.

A belföldi fűtazás során – a fő motiváció részeként vagy amellett – végzett tevékenységek rangsorát a passzív pihenés vezeti, a válaszadók 80,3%-a említette ezt. A második helyen a strandolás, fürdőzés szerepel (59,3%). Városlátogatást a megkérdezettek 44,6%-a tett, természeti látnivalókat 34,2%, kulturális látnivalókat 30,4% tekintett meg. Gyógyfürdőt, gyógykezelést 26,6%, wellness-szolgáltatást 19,9% vett igénybe. Vásárlással 19,7% töltötte az idejét, ismerősöket, rokonokat 14,2% keresett fel.

➤ **Az internet (beleértve a közösségi médiát is) nagyobb szerepet játszik a tájékozódásban, mint a korábban ott járt személyek**

A belföldi fűtazás előtt az utazók több mint fele (56,6%) egyáltalán nem gyűjtött turisztikai információt. 32,2% csak a fűtazás előtt, 10,5% előtte és közben is, 0,7% csak alatta gyűjtött információt. Az információt gyűjtők az internetről (honlap 85,4%, internetes közösségi oldal 21,1%, internetes fórumok 9,2%), a korábban ott járt személyektől (37,0%), a prospektusokból (22,7%) és a térképekből (18,7%) tájékozódtak a leggyakrabban. A televízió-műsorokat 5,5%, az utazási irodákat 2,4%, a sajtót 1,2% említette.

➤ **A belföldi fűtazásokkal jellemzően nagyon elégedettek a megkérdezettek**

A felmérés tanúsága szerint a belföldi fűtazáson részt vevő háztartások magas elvárási szinttel (100 pontos skálán 80,7 pont) rendelkeznek, a 86,9 pontos elégedettségi index pedig azt bizonyítja, hogy a belföldön tett fűtazásukkal nagyon elégedettek voltak.⁶ Külön ki kell emelnünk, hogy a felmérés tanúsága szerint jelentős eltérés a várakozások és a tapasztaltak között egyedül az ár-érték arány esetében mutatható ki.

A belföldi fűtazás résztvevőinek 79,0%-a tervezi, hogy a felmérést követő három év (2013–2015) során ismét ellátogat a fűtazás helyszínére. Ez a magas arány megerősíti, hogy a belföldön tett fűtazással elégedettek voltak az utazáson részt vevő háztartások.

⁶ A kutatás során a fűtazással való elégedettség mérésére a Magyar Turizmus Zrt. megbízásából, vele együttműködésben a M.Á.S.T. Piac- és Közvéleménykutató Kft. által kidolgozott Turisztikai Elégedettségi Modellt (TEM modell) vettük alapul.

KÜLFÖLDI FŐUTAZÁSOK

➤ A külföldi úti célok kiválasztásában a természeti adottságok mellett jelentős a kulturális látnivalók szerepe

A külföldi főutazásoknál közölt adatok a kis elemszám miatt tájékoztató jellegűek, mélyebb összefüggések feltárására kevésbé alkalmasak. Külföldi főutazáson a megkérdezett háztartások 17,4%-a, a főutazáson részt vevő háztartások 39,3%-a járt. A 174 külföldre utazó által leggyakrabban említett úti cél Románia (16,3%) volt. Horvátországot a második (11,6%), Olaszországot (8,9%) és Nagy-Britanniát (8,9%) a harmadik-negyedik helyen említették. Az Európán kívüli főutazások részesedése 9,8% volt.

A külföldi főutazás úti céljának kiválasztásakor a leggyakrabban említett szempont – akárcsak a belföldi főutazások esetében – az úti cél kedvező természeti adottságai (48,9%) volt. Az említési gyakoriságot tekintve a második helyen az utazás kedvező kulturális adottságai szerepeltek (38,8%), ami belföldön csak a negyedik legfontosabb szempont. A harmadik helyre az ismerősök, rokonok ajánlása (36,6%) került.

A külföldi főutazások kétharmadát (65,6%) önállóan szervezték a résztvevők. 32,7% esetében vett részt a szervezésben utazási iroda is, a külföldi főutazások 1,7%-át pedig egyéb intézmény (iskola, klub stb.) szervezte. A külföldi főutazások 15,7%-át szervezte teljes egészében utazási iroda.

A külföldi főutazáson részt vevők leggyakrabban említett fő motivációja a vízparti üdülés (37,0%) volt, amit az ismerősök, rokonok meglátogatása követ (18,7%). A harmadik helyen a városlátogatás (17,0%), a negyedik helyen a hegyvidéki kirándulás (11,1%) áll.

A külföldi főutazás során végzett tevékenységek rangsorát a városlátogatás vezeti, ezt a válaszadók 77,7%-a említette. Jelentős arányban töltötték idejüket a külföldi főutazáson részt vevők passzív pihenéssel (62,3%), természeti (57,3%) és kulturális látnivalók megtekintésével (54,0%). A strandolást a válaszadók 45,9%-a, a vásárlást 42,9%-a említette.

A felmérés tanúsága szerint a belföldi főutazáson részt vevőkhöz hasonlóan a külföldi főutazáson részt vevő háztartások is magas elvárási szinttel (81,4 pont) rendelkeznek, a 86,7 pontos elégedettségi index pedig azt bizonyítja, hogy a külföldön tett főutazásukkal is nagyon elégedettek voltak. Jelentős eltérés a várakozások és a tapasztaltak között ugyanannál a tényezőnél, az ár-érték aránynál mutatható ki, mint a belföldi főutazások esetében.

EGYNAPOS UTAZÁSOK

➤ **A magyar háztartások 73,3%-a vett részt egynapos utazáson**

2011. december eleje és 2012. november vége között belföldi egynapos utazáson a fenti kör 99,0%-a vett részt: csak belföldön 84,3%, külföldön és belföldön 14,7%. Az érintett háztartások átlagosan 11,95 egynapos utazáson vettek részt a vizsgált időszakban.

Az egynapos utazáson részt vevő háztartások 28,4%-a kizárólag a szokásos életvitelhez tartozó, 47,4%-a csak a szokásos életvitelhez *nem* tartozó egynapos utazáson vett részt, illetve a háztartások 24,2%-a mindkettőn volt legalább egyszer a vizsgált időszakban.⁷ A vizsgált időszakban a magyar háztartások körülbelül fele, 52,5%-a vett részt nem szokásos életvitelhez tartozó egynapos utazáson. Ezek túlnyomó többsége belföldre irányult.

Belföldi egynapos, szokásos életvitelhez nem tartozó utazáson a megkérdezett háztartások 99,0%-a, ilyen külföldi utazáson a megkérdezett háztartások 11,0%-a járt.

➤ **Belföldi egynapos utazáson a megkérdezett háztartások 72,6%-a járt**

E háztartások átlagosan 11,70 alkalommal utaztak. Az összes háztartásra kivetítve egy magyar háztartás átlagosan 8,49 alkalommal vett részt egynapos belföldi utazáson. A belföldi egynapos utazások jelentős része (29,7%-a) a nyári hónapokra esett, de minden más hónap, szezon szerepe is jelentős. Még a téli hónapokra is meglehetősen sok egynapos utazás esett, az összes utazás 21,8%-a.

A belföldi egynapos utazások fő céljai között két jelentőset találunk: a belföldi egynapos utazások több mint kétötödét (40,2%) a vásárlás, több mint egyötödét (22,2%) a rokonok és ismerősök meglátogatása motiválta.

A szóban forgó háztartások 47,3%-a kizárólag nem szokásos 28,4%-a pedig csak szokásos életvitelhez tartozó kiránduláson, illetve 24,3%-a mindkettőn volt. Tehát belföldi egynapos, nem szokásos életvitelhez tartozó utazáson a megkérdezett háztartások 51,9%-a járt, átlagosan 4,80 alkalommal. Az összes háztartásra kivetítve a vizsgált időszakban egy magyar háztartás átlagosan 2,49 alkalommal vett részt olyan egynapos utazáson belföldön, amely nem tartozott a szokásos életvitelhez

A nem szokásos életvitelhez tartozó belföldi egynapos utazások leggyakrabban említett motivációja a rokon, barát, ismerős meglátogatása (31,9%), a vásárlás (10,4%), a vízparti kirándulás, üdülés (10,1%), a gyógykezelés (6,8%), a városlátogatás (6,3%) és a hegyvidéki kirándulás, üdülés (5,8%) volt. (Tehát más sorrendet tapasztalunk, mint amikor az összes egynapos utazást vizsgáltuk.)

---

⁷ A szokásos életvitelhez tartozó egynapos utazásokhoz tartoznak azok a rendszeres, más településre irányuló utazások (vásárlás, gyógykezelés, szórakozás, telekgondozás, sportolás, ügyintézés stb. céljából), amelyek időtartama egy napnál rövidebb. A rendszeres munkavégzés és a tanulás is a szokásos életvitelhez tartozik, a kutatás során az ilyen célból történő utazásokat egyáltalán nem vizsgáltuk. A szokásos életvitelhez tartozó egynapos utazások esetében az úti cél távolsága a lakóhelytől közömbös. Az elemzés során kiemelten vizsgáltuk a *nem szokásos életvitelhez* tartozó egynapos utazások jellemzőit, mivel ezek tekinthetők egyértelműen turisztikai célú utazásoknak.

➤ **Külföldi egynapos utazáson a megkérdezett háztartások 11,5%-a járt**

A külföldi egynapos utazásokkal kapcsolatban fontos kiemelni, hogy a minta viszonylag alacsony elemszáma miatt a közölt adatokból mélyreható következtetéseket nem szabad levonni. Külföldi egynapos utazáson 115 háztartás járt, ami összesen 291 egynapos külföldi utazást jelentett a vizsgált időszakban. Egy külföldi egynapos utazáson részt vevő háztartás átlagosan 2,53 egynapos utazáson vett részt. Kivetítve: egy magyar háztartás a vizsgált időszakban átlagosan 0,29 alkalommal kirándult külföldre. A külföldi egynapos utazások az egyes évszakokban viszonylag egyenletesen oszlottak meg.

A külföldi egynapos utazások fő céljai között négy olyat találtunk, amely 10% feletti részarányt képviselt. Az első az egynapos utazások több mint negyedével a vásárlás, ezt követi a sport jellegű tevékenység végzése. A harmadik helyen a városlátogatás, a negyediken pedig a rokonok, barátok, ismerősök felkeresése áll.

A külföldi egynapos utazások döntő többsége (67,3%) – szemben a belföldi egynapos utazásoknál tapasztaltakkal – nem a szokásos életvitelhez tartozik, tehát a legszigorúbban véve is turizmusnak tekinthető.

A HÁZTARTÁSOK TURISZTIKAI KÖLTÉSE

Az egyes utazástípusokra a magyar lakosság által elköltött összeg alakulását az 1. táblázat tartalmazza.

1. táblázat

A belföldi és külföldi utazások költsége

	Egynapos utazás		Többnapos utazás		Főutazás	
	Belföldi	Külföldi	Belföldi	Külföldi	Belföldi	Külföldi
Költés /fő/nap (Ft)	3 663	15 038	3 928	9 807	5 288	11 030
Magyar háztartások költsége összesen (millió Ft)	227 899	30 464	165 282	230 496	73 099	134 835

A nem szokásos életvitelhez tartozó belföldi egynapos utazások egy főre eső költsége magasabb, mint az egynapos utazások átlagos költsége: 5101 forint, miközben a nem szokásos életvitelhez tartozó külföldi utazások esetében éppen fordítva: alacsonyabb, 13 997 forint az egy főre jutó költség. A belföldi egynapos utazásokra fordított összes költségből 78 664 millió forintot tett ki a nem szokásos életvitelhez tartozó utazások költsége, míg a külföldi egynapos utazások esetében ez az összeg 20 214 millió forint volt.

AZ UTAZÁS SZEREPE A KIKAPCSOLÓDÁSBAN

Mivel a (szabadidős) utazás az egyéb szabadidős tevékenységekkel is „versenyben áll”, a felmérés az utazási szokások mellett azt is vizsgálta, hogy mivel töltik szívesen idejüket a megkérdezettek, mi nyújt számukra kikapcsolódást, és ebben milyen szerepet játszik az utazás. A legtöbben a családdal együtt töltött idő (65,5%) alatt tudnak feltöltődni, de a televízió (61,6%) is sokak számára biztosít kellemes időtöltést. A megkérdezettek fele (53,5%) szívesen van együtt barátaival. Az olvasás, zenehallgatás – és ami a turizmus szempontjából jó lehetőséget jelent – a színház, a mozi, a kulturális programokon való részvétel, múzeumlátogatás egyharmaduk (34,7%) számára nyújt kikapcsolódást. A szürke hétköznapiakból való kiszakadásban a kirándulásnak és az utazásnak (22,1%) gyakorlatilag azonos súlya van, e két tevékenység a rangsor 6., illetve 7. helyén szerepel.

EGYÉB INFORMÁCIÓK

A teljes tanulmány a Magyar Turizmus Zrt. Kutatási Irodáján, fogadóóra keretében (minden héten csütörtökön 14–17 óra között), a kutatas@itthon.hu e-mail címen történt előzetes időpont-egyeztetést követően megtekinthető.

Jelen sajtóanyag, valamint a magyar lakosság utazási jellemzőit bemutató egyéb kutatásaink összefoglalói letölthetők a Magyar Turizmus Zrt. szakmai oldalainak Piaci iránytű rovatából: www.itthon.hu > Szakmai oldalak > Piaci iránytű > Belföldi turizmus

A módszertanról: A Magyar Turizmus Zrt. – a M.A.S.T. Piac- és Közvéleménykutató Kft. – közreműködésével 2003–2006 között évente, azóta két évente vizsgálja a magyar lakosság utazási szokásait. A kutatás három témakörre fókuszál: a vizsgálatot megelőző tízenkét hónap egy napos utazásaira, a többnapos utazásokra és a főutazásokra.

Definíció szerint egy napos utazásnak tekintjük a lakóhelyen kívüli településre történő olyan helyváltoztatást, amelynek során a háztartás valamely tagja egy napnál rövidebb ideig volt távol otthonától, és amelynek célja nem napi vagy rendszeres munkavégzés, illetve tanulás volt. Az utazás a lakóhelyen kívüli településre történő olyan helyváltoztatás, amelynek során a háztartás valamely tagja legalább egy éjszakát távol töltött otthonától, és amelynek célja nem napi vagy rendszeres munkavégzés, illetve tanulás volt. A főutazás olyan utazás, amelyet a háztartás az utazásai közül a legfontosabbnak tekint, és amelyen a nem egyszemélyes háztartásból legalább ketten részt vettek. A tanulmányban az egy napos utazás és a kirándulás fogalmát szinonimaként használjuk.

Az egy napos utazásokon belül megkülönböztettük az ún. szokásos, illetve a nem szokásos életvitelhez tartozó utazásokat. Az elemzés során kiemelten vizsgáltuk a nem szokásos életvitelhez tartozó egy napos utazások jellemzőit, mivel ezek tekinthetők egyértelműen turisztikai célú utazásoknak.

A 2003 óta tartó felmérések során alkalmazott kérdőív fő témakörei szétterjedek – ez lehetővé teszi az időbeli összehasonlítást –, de minden kutatás alkalmával aktualizáljuk a kérdőív változtatható részét. 2012-ben jelentős változás, hogy nemcsak a háztartás, hanem az egyén utazási szokásairól is gyűjtöttünk információt, és hogy az információgyűjtéssel, tájékozódással kapcsolatos kérdéseket a belföldi többnapos utazásoknál és főutazásoknál a korábbinál részletesebben vizsgáltuk. (A főutazások 97,3%-án maga a megkérdezett személy is részt vett, ezért külön személyi elemzés a főutazásokról nem készült, azt csak a háztartások szempontjából vizsgáltuk.)

A felméréshez – az ország felnőtt lakosságát reprezentáló – kétlépcsős, arányosan rétegzett, véletlenszerűen kiválasztott 1000 személyt tartalmazó valószínűségi mintát (személyi mintát) használtunk. A véletlen mintavételi eljárásból származó kisebb eltéréseket – a szakmai szétterjedeknek megfelelően – statisztikai módszerrel, többszempontú súlyozással korrigáltuk.

Annak érdekében, hogy a háztartásokra vonatkozó megállapításainkat is országos szintre vetítve lehessen értelmezni, a megyénkénti háztartásszám és háztartásméret arányokat is figyelembe vettük. Ennek megfelelően az interjúalanyok által közölt információkat a teljes felnőtt (18 év feletti) magyar lakosságra, illetve a magyar háztartásokra vonatkozóan értelmezzük.

További információk:

Magyar Turizmus Zrt.
Társasági Kommunikációs Iroda
Tel.: 488-8748,
Fax.: 488-8691
E-mail: pr@itthon.hu
Internet: www.itthon.hu